

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkesztő: **Litschauer Lajos**,
 kir. bányatanácsos. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Telefon:
 Selmeczbánya. ————— 4-5. sz.

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönynyítésére havi egy

(1) koronás részleteket is elfogadunk. —

A megrendelésre vonatkozó aláírások egy

évre kötelezők. —————

Jöjjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFŰTŐ

fűtőképessége, teljesen korom és koks-z-mentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legcsekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Sajat szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

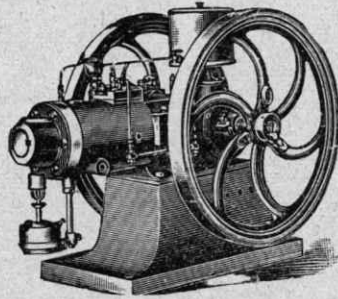
Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhez
 :: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

Budapest, VII. ker., Akácfa-utcza 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országszerte keresünk.

WOHANKA - FÉLE nyersolajmotorok és lokomobilok

Üzemköltségek nagyság szerint $1\frac{1}{2}$ - 2 fillér óránként és 16-20 fillér óránként.

Nincs robbanó- és tűzveszély!

Minden pénzügyöri ellenőrzés és engedély nélkül.

WOHANKA és TÁRSA Budapest,
V., Váci-körút 76.

MARX ÉS MÉREI

tudományos műszerek gyára

BUDAPEST, VI. KERÜLET, BULCSÚ-UTCZA 7.

GYÁRTANAK: SAJÁT GYÁRTELEP.

saját telepükön mindennemű bányászati-műszert, theodolitot, mérőléczeket, mérőszalagot, fessmérőt, hőmérőt, vízszinmérőt, órellenőrző órákat.

16 HP.

100 munkás.

Magyarország' ezirányu legnagyobb gyára.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek

BUDAPEST, V. KERÜLET, LIPÓT-KÖRUT 5. SZ.

Készít: teljes erőátviteli és világítási telepeket bányák részére; villamos bányavasútakat, szállítógépeket, szivattyúkat, szellőztetőket, világítótesteket, közetfúrógépeket és mindennemű különleges bányaberendezéseket.

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati heti szaklap.

III. évfolyam.

32. szám.

1910. május 8.

Szerkeszti:
LITSCHAUER LAJOS
kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Selmeczbánya

Telefon:
Szerk.: 4.
Kiadóhiv.: 5.
Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K
észleteket is elfogadunk. A megrendelésre
vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Steiger Zsigmond. —
Balesetek a bányá-
szati lövő és robbanó munkáknál. — Szemle.
Döntvények. — Vaskohászat. — Fémkohászat. —
Laboratórium-gyakorlat. (Két rajzzal.) — Gépé-
szet. — Műhelygyakorlat. — Elektrotechnika. —
Tekhnológia. — Közgazdaság. Közgazdasági hírek.
— Közygyűlések. — Mértegek. — Piaczi hírek. —
Versenyárgyalások. — Hírek. Személyi hírek. —
Híradások. — Bányahatósági ügyek. — Társadalmi
hírek. — Vegyes hírek. — Hírek a külföldről. —
Munkásügyek. — Balesetek. — Közlekedés. — Iro-
dalom. Lapszemle.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

STEIGER ZSIGMOND
(1858—1910.)

Ősi sveiczi nemes és bányász-családból származott. Apja Steiger Ágoston bányatanácsos, anyja kibédi Péterffy Vilma volt. Született Máramarosszigeten 1858. évi augusztus hó 1-én. Középiskoláit a máramarosszigeti piarista gimnáziumban s utóbb a kassai állami főreáliskolában végezte, hol 1877. évben érettségi vizsgát is tett. A selmeczbányai bányászati és erdészeti akadémiára 1877. október hónapban iratkozott be, hol 1880. július hónapban mint jelesen végzett akadémiai hallgató kapott absolutoriumot. Az akadémián szeretet és rokonszenv környékezte, mit többek között az is bizonyít, hogy máramaros-vidéki társai őt, a szatmár-máramarosi kör elnökévé választották. A kolozsvári m. kir. bányagazgatóság 1880. évi szeptember hó 23-án kelt 4676. számú rendeletével végleges minőségű m. kir. bányagyakornokká nevezetvén ki, szolgálatra a rézbányai m. kir. bányahivatalhoz osztatott be egy forint napidíjjal, ahol az első hivatalos esküt 1880. október 16-án tette le. A bányászati államvizsgának 1882. október hó 11-én jó sikerrel történt letétele után, mint egyéves önkéntes a 85. cs. és kir. gyalogezredhez Kassára vonult be, utóbb mint tartalékos hadnagy a szatmári 12. honvéd gyalogezred kötelékébe tartozott. Az önkéntesi év kitöltése után 1883. évi szeptember hónapban az aknaszlatinai m. kir. főbányahivatali pénztárhoz ellenőrré lett kinevezve, mely szolgálati beosztásban 4 évet töltött el. 1886. november hó 27-én megnősült, nőül vevén Dr. Gállly János aknaszlatinai m. kir. bányafőorvos nagyműveltségű leányát Gállly Matildot, kivel haláláig a legboldogabb házaseletet élt. Házasságából azonban gyermek nem származott. 1887. szeptember hó 10-én m. kir. bányatisztté lett kinevezve az aknaszlatinai sóbányaüzemhez, ahol 1895. január hó végeig teljesített kiválóan jeles szolgálatot. 1895. február 1-én hasonló minőségben, illetve akkor már mint segédmérnök a marosujvári főbányahivatal alá tartozó üzemekhez helyeztetett át. 1896. márczius 16-án Marosujváron a kilencedik fizetési osztályba való sorozás mellett m. kir. bányamérnökké lett kinevezve s mint ilyen 1906. év augusztus hó 1-én m. kir. főbányahivatali főnökségédi megbíztatás mellett az aknaszlatinai főbányahivatalhoz helyeztetett át. 1906. márczius hó 31-én a VIII. fizetési osztályban m. kir. főmérnökké nevezetvén ki s e minőségben, mint főbányahivatali főnökségédi a f. év január hó 29-éig teljesített szolgálatot. Steiger már két év óta gyengélkedett, makacs természetű gyomorbaja folytán úgyszólván állandóan gyógykezelés alatt állott. Baja a f. év elején rosszabbra fordult, február hó folyamán betegségénél mind komolyabb tünetek jelentkeztek, minek folytán márczius hó 8-án Karlsbadba utazott, ahol azonban a régi baja, hashártyalobbal komplikálódott, amely az ottani orvosok sürgős műtéti beavatkozása daczára, április hó 20-án este 10 órakor kioltotta nemes életét. Holttestét özvegye szülő helyére, Máramarosszigetre szállíttatta.

Steiger mint szilárd jellemű, nemes gondolkozású, kiterjedt szak-tudású, s fáradhatatlan tevékenységű egyén az aknaszlatinai és maros-ujvári kincstári sóbányászatnál, különösen víztől-mentesítő-feladatok irányítása tekintetében igen jelentékeny fontosságú és maradandó becsű érdemeket szerzett. Nemesen érző önzellen barát, feltétlen becsületes-ségű, egyenes és szókimondó, igazságszerető és elvhű férfi, kiváló szak-ember, igaz hazafi volt, ki nemcsak a családban, hanem a közéletben is mindenütt közszeretnek örvendett. Odaadással karolt fel minden eszmét, melylyel a köznek hasznára lehetett. Hivatalát is ebből a szempontból fogta fel, a magas kincstár érdekét és a haladást soha-sem tévesztette szem elől; fáradhatatlan, lelkiismeretes hivatalnok volt. A munkásokra nagy figyelmet fordított, mindenütt istápolta igaz érde-keiket és igényüket, de a hibákat nem hagyta büntetlenül. Egyenes-ségéért nagyon szerették és nem egyszer volt a közszeretet spontán megnyilatkozásának középpontja.

A víz által megtámadott aknaszlatinai sóbányászatot a legalapo-sabbban ismerte. A bányatelep veszedelmét már 1889. évben megjósolta, amikor az erre kiküldött bizottsággal szemben egyedül ő, a bányatiszt adott különvéleményt, mely véleménynek az idők és fejlemények közel két évtized múltán mindenben igazat adtak. Az aknaszlatinai vízvéde-kezés kérdését irodalmilag is feldolgozta s a ministeriumba Marosujvár-ról terjedelmes emlékiratot adott be, melyben lefektetett kiinduló pon-tok igazságait az idő mindinkább beváltja.

De egyéb irodalmi dolgozatai is jelentek meg, többek között érte-kezett a háromszögmérési hibaforrásokról, a brikettsó gyártásról, stb. A ministerium két ízben küldte ki külföldi tanulmányuttra. Párisba a világkiállításra és Austriába a brikettsó gyártás tanulmányozására.

Tapasztalatait szorgalmasan jegyezte s már bele is kezdett a só-bányászatnak a víz elleni védekezésről irandó nagyobb munkához, melyben a sóbányászás reformálásának szükségességét és módszereit kívánta kifejteni, de befejezésében betegeskedése, majd halála meg-gátolta.

Végtiszteségén, amely Máramarosszigeten 1910. év április hó 27-én délután 5 órakor ment végbe, az aknaszlatinai főbányahivatal főhiva-tali és kerületi tisztí és altisztí kara testületileg, a főbányahivatali zene-karral a munkások legnagyobb része is megjelent, valamint Márama-rossziget város intelligens közönségének impozáns sokadalma. Sirjánál egyik jó barátja és volt akadémiai kollégája Zsedényi Ottó, rónaszéki m. kir. főmérnök, sóbányahivatali főnök tartott megható búcsúztatót, méltatva a megboldogultnak érdemeit és rövidesen vázolván a veszte-séget, amely halála által a kincstári sóbányászatot érte.

Lelki üdvéért az engesztelő szent mise-áldozatot a máramaros-

szigeti római kath. templomban m. hó 29-én, az aknaszlatinai bánya-kincstári kegyúri r. kath. templomban pedig m. hó 30-án reggel lett megtartva.

Balesetek a bányászati lövő és robbasztó munkáknál.

Irta: Dr. Grabein Pál.

Nagyon sok igen sajnálatos baleset, könnyű, súlyos, végzetes és halálos szerencsétlenség történik a bányászati lövő s robbasztó munkánál és így nagyon is megokolt dolog, ha praktikus czélzatú szaklapok e kérdéssel ismételtén és beható módon foglalkoznak.

Mielőtt a balesetek okairól egyenként és megelőzésük részleteiről külön-külön értekeznénk, fussunk végig gondolatban ama munkálatokon, amelyeket a bányászati lövő s robbantó munkánál elvégezni kell. A robbantó munkát a legtöbb bányaművön, az éjjeli s a déli munkaszak végeztével, illetőleg a reggeli s a délutáni munkaszakaszt közvetlenül megelőzően szokás végezni. Ilyenkor a munkahelyeken éppen csak azok a bányamunkások vannak még jelen, akik a fűrőlyukat előállították, illetőleg kivették. Hozzájuk csatlakozik még a különösen a lövőmunkában járatos, tapasztalt előmunkás, vagy a lövőmester, aki a gyújtópatronokat magával hozza s a fűrőlyukat megtölti, elfojtja s fellobbantja. A lövések elsütése, mint ismeretes, a legtöbb esetben gyújtósínrok közvetítésével akként történik, hogy a sínor meggyújtása és a lövés elsülése között néhány percznyi idő letelik úgy, hogy a munkahelyen foglalatossodó munkásoknak még elegendő idejük marad arra, hogy védett helyre visszahúzódhassanak. Mihelyt a gyújtósínor funkcióba lép, a lövőmester hangos szóval jelt ad, mire ő s a munkások a vājóvégtől, vagy pásztától elsietnek és a legközelebbi keresztbe menő vágatba vagy más védett helyre visszavonulnak, ahol a lövés talál szétvetett tördelék elől védelmet és menedéket találnak.

Azt kellene feltételezni, hogy ezen óvintézkedések rendes betartása mellett, a lövés- és robbasztás-okozta balesetek lehetősége teljesen ki van zárva; és mégis, — ezt a baleset-statisztikából egykönnyen ki lehet mutatni, — a lövés- és robbasztás-munkákból eredő legtöbb szerencsétlenséget a korán elsült töltéseknek a rovására kell írni. Az ilyen esetek alapokát, vagy a gyújtósínornak váratlanul gyors leégésében, vagy a gyújtást végezett munkások igen lassú visszavonulásában lehet megtalálni. Különösen az utóbbi esetet regisztrálják a baleset-jelentések a leggyakrabban s ha a visszavonulás lassúságának okát puhatoljuk, mindig arra a konkluzióra jutunk, hogy a bányásznép a veszélyhez hozzászokik, azt lebecsüli s eltompulva s elfásulva, könnyelműen veszi a dolgot.

Második helyen áll az okok sorrendjében ama körülmény, hogy

a munkások korán térnek vissza munkahelyükre. Hogy ez csakis akkor történhet meg, ha egyazon pásztnán, illetve egyazon vajúvégen, egyazon mélyesztésben vagy egyazon feltörésben, egyszerre több töltést sütnek el, a praktikus bányászember külön megemlítés nélkül is igen jól tudja. Szénben e szabály alól, anynyiban van kivétel, hogy itt egy lövésnél többet egyszerre nem szabad elsütni, hacsak nem elektromos gyujtással, vagyis az őszszes töltések egyidőben való elsütésével dolgoznak. Lövést, lövés után a bányavezetőségek azért nem engednek meg a szénbányákban, mert a második, harmadik lövés, az első s második töltés felrobbasztása által felkavart szénporba lobbót vetve, bányagázos atmoszférában gáz- és szénporrobbanást okozhatnak. Hol szilárd kőzetben több lövést egyszerre sütnek el, igen könnyen megtörténhet, hogy az egymást gyors tempóban követő detonációk között, az egyik vagy a másik lövést a munkások nem hallják meg. Az emberek tehát azt hiszik, hogy az őszszes lövések elsültek és aggodalom nélkül visszatérnek a munkahelyre s esetleg éppen abban a pillanatban érkeznek a kőzettel elé, mikor a még el nem sült töltés fellobban. Ez a veszedelem a villámos gyujtásnál fokozott mértékben van meg, mert itt ha minden rendben van, az őszszes lövések egyazon pillanatban ekszplodálnak. Ez okból sokan még ma is hevesen ellenzik az elektromos gyujtást, habár elismerni kénytelenek, hogy bizonyos tekintetben és első sorban a fedett helyről való elsütés lehetősége a villámos gyujtásnak igen sok előnyös oldalt biztosít.

Nagyon természetes dolog, hogy a töltések idő előtt való elsülésétől eredő veszedelmet ki lehet kerülni, ha a védett és fedett helyen való várakozó tartzkodást megnyújtjuk. Itt azonban ismét közrejátsszik a bányászember hagyományos merészsége, a veszedelem megszőkottsága, az eltompultság és nembánomság, a mohó sietség, a kereset vágy és a pénz ördöge. A szabályok elég szigorúak; be nem tartásukra súlyos és érzékeny büntetések vannak kiszabva; a vezetőségek a leggondosabban ellenőrzik azokat és mégis elég a példa rá, hogy szabály, büntetés és ellenőrzés daczára, szerencsétlenségre szerencsétlenség halmozódik.

Viszszamaradt töltések kifűrása is már nem egy sajnálatos és végzetes balesetnek volt az okozója. Egy-egy el nem sült töltés igen könnyen visszamarad és a munkáscsapat, amely a pásztnán és vajúvégen a munkát újra felveszi teljes nyugodtsággal hozzálát a fűrúshoz, mely váratlanul vesztét okozhatja. Ez az eset különösen akkor válhat végzetessé, ha új csapatok állanak a munkahelyek elé, kik a töltések visszamaradhatásának eshetőségével egyáltalában nem is számolnak.

Már az is elég gyakran megtörtént, amint azt a hivatalos jelentések és bányarendőri vizsgálatok nem egyszer megállapították, hogy a munkások visszahagyott szerszámok, ruhaneműek és hasonlók biz-

tonságba helyezése végett, a sinor meggyújtásának megtörténte után is még visszatértek a munkahelyre s itt elszerencsétlenül lettek. Itt is az a végzetes könnyelműség a mozgató erő, a balesetek közvetlen okozója. Hasonló okokra vezethetők vissza azok a sérülések, amelyek a szétvetett kötőrdelések okoznak. Az emberek túlságosan előre merészkednek, gondatlanságukban a kődarabok visszapattanásának a lehetőségével nem számolnak, esetleg nem húzódnak annyira vissza, vagy nem helyezkednek úgy el, hogy a szerte vetett kődarabok röptükben őket ne találhassák. Bár mily sajnálatosak is az ilyes esetek, a sérültek maguk a vétkesek és ilyen gondatlanságból történt balesetek ellen, a legszigorúbb és legprécízebb bányarendőri szabályok sem védik meg az üzemeket.

De nemcsak a szálban álló meddő kőzetben, hanem a szénben is történnek lövés és robbasztás okozta balesetek. A legtöbb bányarendőri szabály a szénben való lövőmunkánál a pornemű, tehát lángot vető robbasztó anyagok használatát eltiltja s e tilalom a dinamitra is ki van terjesztve, mert tapasztalatok bizonyították, hogy robbanógázos szénporos bányalevegőben, a dinamit is már okozott szerencsétlenségeket.

Mindezeknek a bajoknak és veszedelmeknek a megelőzésére s kikerülésére, a lövéseknek a külről való elsütését javasolják egyesek s Amerikában az ilyenszerű lövőmunkát már gyakorlatilag ki is próbálták. A siker dolgában eltérők a vélemények. A bánya összes munkahelyeinek minden megtöltött robbasztó fúrását, százat vagy több százat, egyszerre sütötték el úgy, hogy a töltések lövővezetékeit, egy közös fővezetékbe kapcsolták be s ezt a külön elhelyezett elektromos gyújtógéphez csatolták. Egy gombnak a megnyomásával a lövések eldördülnek és a kérdés meg van oldva! Nálunk a töltések ilyen módon és egyszerre való elsütése a mi szénbányáink nagyobb kiterjedése s emeletekre való tagoltsága miatt egészen lehetetlen. Amerikában egy-egy telepen járó, nem igen mély, egy szinten mozgó bányamíveleteken a gyújtás és lövés vázolt módja nem okozhat nagyobb nehézségeket; nálunk azonban, ahol a bányamíveletek több fekvetre terjednek, nagyobb mélységekre hatolnak le s nagy kiterjedésű bányakomplekszusokat érintenek, az áram elosztásának nehézségei, a vezetékekben jelentkező ellentállások leküzdése, a sok százfelé szétágazódó vezetékeknek az ellenőrzése oly akadályokat gördítenek a praktikus kivitel elé, és oly sok zavarnak a lehetőségét involválják, hogy az esetleg várható vagy remélhető előnyöket, a veszedelmek és ezekből eredhető bajok egészen megsemmisítik. Hozzájárul Amerikában a kivitel megkönnyítéséhez még az a mindenesetre nagyon is számottevő körülmény, hogy ott az üzem naponként tizennégy órán át egészen és teljesen szünetel és a lövés munkáját ezekben a szünetekben akadály nélkül végezhetik.

Minálunk, ami nagy kiterjedésű bányáinkban, az ilyes munkabeosztás merőben lehetetlen; nálunk az üzem éjjel-nappal megszakítás nélkül folyik és már magában a vízemelés karban tartása s a folyó biztonságító munkák is parancsolóan követelik, hogy a bányában állandóan éjjel is nappal is, sok ember és igen sok helyre szétszotva, foglalkozzék. Legeslegujabban a szénnek hidraulikus repesztő-szivattyúkkal való fejtésével kezdenek intenzivebb módon foglalkozni. Az eddig végzett gyakorlati kísérletek azonban még távolról sem elégítik ki az e fejtőmunkamódhoz fűzött reménykedést. Talán sikerülni fog a technika tökéletesítésével, a vízzel repesztő szénfejtőgépeket olyanynyira tökéletesíteni, hogy megbízható, eredményes és gazdaságos munkát végezve, a bányászati lövő és robbasztó munkával járó veszedelmeket, legalább a szénben végzendő munka tekintetéből, leszállítani s esetleg egészen elhárítani segítse. *Db.* (99.)

Szemle.

Döntvények. | **A szabályszerűen megadózza szabad forgalomba került benzín adóját visszatéríteni nem lehet.** A pénzügyminister 1909. évi 56.157. sz. a. kelt határozatával a pénzügyigazgatásnak azt a határozatát, melylyel a fellebbező jogelődjének, mint motortulajdonosnak birtokában felhasználatlanul visszamaradt 1254 kg. adómentes motorbenzin után befizetett 163 K 2 f. visszatérítését megtagadja, helybenhagyta. Mert a szabályszerűen megadózza szabad forgalomba hozott benzín adóját utólag visszatéríteni nem lehet. Az állítólag fellebbező által átvett benzín mennyisége pedig a számlában bevezetve nem lévén, a kérdéses mennyiségnek adómentes célra történt felhasználása már meg nem állapítható. *Mk.* (17.)

Vaskohászat. | **Hő- és anyagpazarlás olvasztóművekben.** Lang Herbert az Eng. and. Min. Journ. 1909. évi 88. kötetének 916. oldalán igen érdekes módon kifejti, hogy a kohókban a salak és a hűtővíz igen sok hőt ragad magával, amelyet egyébként gazdaságosan értékesíteni lehetne. A salak melegét 400 Cal.-nak felvéve, $\frac{1}{17}$ szenet pótolhatna. Lang azt javasolja, hogy az olvasztóból lecsapolt salak, tömbökben öntessék. A salaktömbök levegőtől mentesen zárt kanálisban szállítassanak tova s az itt, általunk felhevített levegő a fűvőgépekhez vagy a kazántüzelések rostélyai alá vezessék. A salakot építő célokra lehet hasznosítani. A hűtéssel is igen sok meleg és igen sok víz megy veszendőbe. Ezt a veszteséget az által

lehet csökkenteni, hogy a lehetőleg forrón elvezetett vizet gőzkazánokban hasznosítják. *Cr.* (18.)

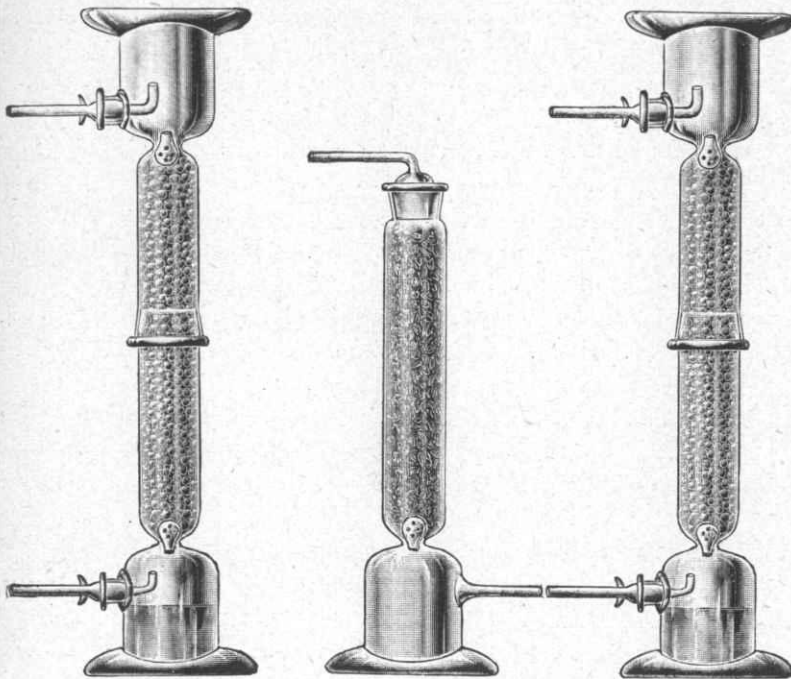
Fémkohászat. | A rondítók elégés-folyamata, a réznek a lángpestben történő raffinációja közben.

Wanjukoff W. a Metallurgie tavalyi évfolyamában konstatálja, hogy eddigelé sehol sem állapították meg teljes határozottsággal azt a sorrendet, amelyben a réznek rondítói, a lángpest-folyamat alatt elégnek. Szerző e kérdést két tonnás rézadáson tanulmányozta s a hét óráig tartó olvasztó-folyamat minden félórájában réz- és gázpróbákat vett és a hőmérsékváltozást a pirometerrel folytonosan ellenőrizte. A réz-próba minden rondítóját mindannyiszor meghatározta, ezenfelül minden próbából csiszolatot készített, hogy ezekből azután különböző módokon edző próbákat szerezzen. A kemence gázainak analízisei és az edzett felületek a rézelemzésekből levont következtetéseket igazolják. A kísérletek tanulságai: a vas már a beolvasztás idejében majdnem tökéletesen elsalakul; az arzén és az antimon állandóbb és csak a megismételt raffinálás-folyamatban távolítható el. *Zc.* (9).

Laboratorium - gyakorlat. | Dr. Pfeiffer tanár rendszerű megfordítható kén-

sav tornyai nagyobb gázmenynységek kiszáritására. A becsatolt rajzokban (l. 1. és 2. kép) bemutatott készülék nagyobb gázmenynységeknek gyors és intenzív kiszáritását, koncentrált kén-sav segítségével végezi. Főalkotórészét elég nagy és elég tágas szárító torony képezi, amelynek becsiszolt nyakrészén ugyanoly alakú s pontosan ugyanúgy méretezett, de megfordított helyzetben levő másik torony pontosan ráillő helyzetben áll. Az ekként képezett, aránylag nagy üreg, átlátszó, nagy, tömör üveggolyókkal van megtöltve. A tornyok kitégített részei tubusaiba a befelé meghosszabbított, el- illetve hozzávezető csövek, pontos becsiszolással gondosan be vannak illesztve. A készülékbe az alsó tubuson át koncentrált kén-savat öntenek úgy, hogy a folyadék e kitégített részt félig megtöltse. Ha a készüléket megfordítják, a koncentrált kén-sav az üveggolyókkal megtöltött toronyüregben végig leszivárog és alul öszszegyülemkezik. A készülék így a csöveken átvezetett gáz szárítására készen áll. Feltéve, hogy a gáz hozzá- és elvezetésére szolgáló kaucsuk-tömlők elég hosszúak, a készüléket a gázvezetés és gázszáritás ideje alatt ismételtelen meg lehet fordítani, ami a folyamatot természetesen egyszerűsíti, állandósítja s gyorsítja, mihez még az a kedvezés is járul, hogy aránylagosan igen kevés koncentrált kén-savval, aránytalanul sok gázt lehet kiszáritani. Miután ezek a szárító-tornyok nagyszemű üveggolyó-töltésükkel az átvonuló gázáramlást nem igen tartóztatják és e mellett a megfordítás

megismétlésével a gázt a lehető legtökéletesebben kiszárlítják, úgy a közönséges gázfejlesztők elé csatolva, különösen ott tesznek kitűnő szolgálatot, ahol gyors áramlásban levő nagy gáztömegeknek a kiszárlítása kívánatos. Előnyös módon használható pl. a Cailletet-féle gáztsűrítő szivattyúnál mint előtét, pedig itt az összes hasonló célzatú készülékek megtagadták a szolgálatot. Nagyobb gázmenynyiségek

1. és 2. sz. rajz. Megfordítható kénsavtornyok.

szárlítására rendelt ily készülékeknek a magassága 67 cm. Miután a talpak jó szélesek, a tornyok nagy magasságuk daczára is igen biztosan állanak és nem inognak. Előállításukkal és forgalomba hozatalukkal a *Müller Gusztáv* cég foglalkozik *Ilmenau*-ban. Természetes dolog, hogy e tornyokat egyenként is, de párosával egymás mögé csatolva is lehet használatba venni, mely esetben felül gummi-dugókkal elzárva, könyökcsovekkal kell egymáshoz kapcsolni. Cz. (18).

Gépészet. | **A kazántisztításoknál** keletkező *kazánkő por* igen károsan hat a tisztítással foglalkozó munkás egészségére és különösen nagyobb gyárüzemekben, ahol rendszerint ugyanaz a munkáscsoport végzi e munkát, rövid időn belül tüdőbajossá teheti a kevésbé ellentálló szervezetet. Oly helyeken, ahol csak egy kazán áll rendelkezésre, természetesen nincs idő arra, hogy a kazán elegendő

módon lehüljön és így tisztítás alkalmával a por, a világító méces, a tisztító munkások kigőzölgése egyaránt rongálják a rendelkezésre álló, amúgy is kis mennyiségű és tűrhetetlenül meleg levegőt. Ily kis üzemenknél azonban csekély a megbetegedés veszedelme, még pedig azért, mert a tisztítás csak ritkán, nagy időközökben fordul elő. Másként áll azonban a dolog a nagyarányú, sok kazánal rendelkező ipartelepeken és különösen a vasuti javítóműhelyekben, ahol a munkások egy csoportját állandóan a kazánok tisztításával foglalkoztatják. Itt kétségtelenül kihűthetők ugyan a tisztítás alá kerülő kazánok, de a folytonos poros, egészségtelen munka rövidesen megtámadja az illető munkások egészségét. E káros hatás ellen csak úgy lehet védekezni, hogy az embereket munka közben friss levegővel látjuk el. Erre szolgálnak a *respirátorok*, amelyek megfelelő levegővezetéken kívülről szolgáltatják a kazánban dolgozó munkások levegőszükségletét. Hátránya e szerkezeteknek, hogy megnehezítik a lélegezést és, hogy a kazántisztító nehéz munkájában fokozott mértékben érzi e lélegezés nehézségeit. A munkások között tehát a respirátorok aligha örvendenének nagy kedveltségnek. Helyesebb volna, ha a kazánban keletkező rozs, poros levegőt eltávolítanók és pedig, vagy oly formán, hogy a buvónyíláson csövet bocsátunk a kazánba, amely másik végével a kürtöbe szolgál, vagy pedig úgy, hogy egy ekszhaustorral, esetleg a rendelkezésre álló sűrített levegőből, levegőt fuvatunk a kazánba, amely az elhasznált, poros levegőt eltávolítja és egyszerűen pótolja is. *Kgu.* (9).

Műhelygyakorlat. | **Köszörülő-gép hozzászerelt ventilátorral.** Hogy köszörülő-gépeknél a porleszívás tökéletességére nagy súlyt kell fektetni már egészségi okokból is nagyon természetes dolog. Igen jól van megkonstruálva ebből a tekintetből az «Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft, Berlin» cég szabadalmazott köszörülő-gépe. (D. R. G. M. 388.358). A köszörülő tárcsa, melynek átmérője 950 mm. szintesen fekszik és oly elektromotornak göröndjére van felékelve, mely 10 PS.-sel és 500 fordulás-számmal dolgozik. A tárcsa s az állványzat között 50 mm. tágasságú hasíték, ez alatt pedig egy ventilátor van, amely utóbbi szintén a motor göröndjéhez van kötve. Az állványzathoz odavetett por nem csövön, hanem a tárcsa körül futó hasítékon át kerül leszívásra. A leszívott por a gép alá állított víztartóba hull, ahonnan időközönként iszap alakjában eltávolítható. (Zft. f. Werkzeugmaschinen und Werkzeuge. XIV. 13. sz.) *Sperling. Ig.* (13).

Elektrotechnika. | **Aluminium galvanizálása.** Mindeddig nem sikerült alumíniumot elektromos úton tartós bevonattal alkáliák (só, salétrom, szóda) ellen megvédeni. A Mix

és Genest berlini cég az elmúlt év végén rájött, hogy az aluminium galvanizálása más fémek galvanizálásától nem különbözik és a meglevő galvanizáló berendezéseket fel lehet használni, föltéve, ha az aluminiumot okszidjától előbb megtisztították. Épen ez a megtisztítás nem sikerült eddig, azonban a cég eljárása szerint egyszerű módon eszközölhető. Ezen eljárás szerint aluminium tárgyak rézzel, nikkellel, ezüsttel, arannyal bevonhatók. A nikkellel, mely galvanizálásnál, ridegségénél fogva mindig nehézséget okozott, tetszés szerinti vastagságban alkalmazható és az aluminium 2—3 óráig is nikkelezhető anélkül, hogy a nikkellel az aluminiumról leválna. A megejtett próbák a bevonat föltétlen tartósságát bizonyították. Így például galvanizált aluminium kanalakat 8 órán át 3%-os marónátron-lúgban főztek és azután 36 óráig a hideg oldatban hagytak anélkül, hogy a galvanikus bevonat levált volna, míg a be nem vont részek teljesen tönkre mentek. E próbaidő a háztartásban szokásos szódatisztítás $1\frac{1}{2}$ —2 évi alkalmazásának felel meg, míg eddig az aluminium ilyen módon való tisztogatása egyáltalán nem volt megengedhető. A nikkelezett tárgyak már legközelebb piacra kerülnek. *Kgu.* (9).

Tekhnológia. | **A Monel-fém megömlesztésének megkönnyítése.** Az Oxford Copper Co. által egyidő óta forgalomba hozott *monel-fém*, amelynek átlagos (százalékos) öszszetételét a következő számok adják: *Ni* 70,000, *Cu* 28,874, *Fe* 1,000, *C* 0,112, *S* 0,014, nikkellel fémbe való magas tartalma következtében aránylag csak igen magas hőmérsékleten (Browne H. D. szerint), 1350 fokon ömlik meg. Az olvasztó s öntőművek eddig azért nem boldogultak a monel-fém öntésével, mert olvasztásánál folyosítók nélkül dolgoztak pedig borakszszal vagy fluorit és mésznek keverékével dolgozva igen jó eredményeket lehet elérni. Olvasztás közben úgy járnak el leghelyesebben, ha a Monel-fémmel megtöltött olvasztótégelybe, a fém fölé folyosítót, erre pedig faszenet adnak fel. Hogy a gázképződés az öntvényt hólyagossá ne tegye, jó ha a fémhez valamely dezoksizáló szert adnak. *Zc.* (10.)

Közgazdaság.

Közgazdasági hírek. | **A magyarországi ágyúgyár.** A hadsereg fölszerelésére áldozott milliárdok mellett jelentékeny öszszeg térül vissza ezen öszszzegekből az ipar foglalkoztatása révén. Sajnos ezt a hazai ipar nem vallhatja, mert az évről-évre emelkedő kiadások mellett a magyar ipar még a kvota

arányában sem részesülhetett eddig. Részben azért, mert hosszú ideig nem gondoltak nálunk ezzel a kérdéssel, részben pedig azért mert nem volt megfelelő ipartelepünk. Nagyobb jelentősége e kérdésnek csak azóta van, mióta a magyar ipari érdekképviseletek belátták, hogy az osztrák ipar a magyar fogyasztóközönség vásárlóképessége mellett még a hadsereg és a haditengerészeti megrendelések folyton szaporodó tételeivel tudott oly nagyra nőni. Most már igen sok telepünk van nekünk is, hol a hadseregi felszereléseket gyártják, de ágyúgyárunk még nincsen. Ennek alapítása körül folynak a tárgyalások az érdekelt czégek és az illetékes hatóságok között és valószínűleg eredménnyel fognak végződni. A magyarországi ágyúgyárat az osztrák Skoda művek, a Magyar általános hitelbank, a Deutsch Jg. és fiai és a Weisz Manfréd czég akarják megalapítani és működésbe helyezni. Hoszszas előtárgyalások után arra jutottak, hogy a gyár felállítása biztosítva van. A magyarországi ágyúgyár hat millió korona alaptőkével fog megalakulni s gyártelepe a Győr-királyhidai vonal mentén fog felépülni. Az alapítók most tárgyalásokat folytatnak a kereskedelemügyi miniszterrel az állami szubvenczió tárgyában s a hadügyminiszterrel a hadseregi megrendelések elnyerése végett. Ezek a tárgyalások kedvező kilátásokkal csak a kereskedelemügyi ministeriummal folytatódnak, mert a hadügyminiszter úgy a közös hadseregnek, mint pedig a honvédségnek új ágyúit már elkészíttette és nagyobb megrendelésekre a hadsereg részéről nem lehet számítani. Nagyobb kilátásokkal inkább a hadi tengerészeti vezetőség megrendeléseire elé tekinthetnek az új ágyúgyár alapítói, mert a haditengerészetenél egyedül az új Dreadnought típusú hajók tüzérségi felszerelése is elegendő munkát biztosít a kvóta arányában az új gyárnak. Ezenkívül még az is keresztülhúzza az új gyár alapítóinak számításait, hogy a tüzérségi új ágyúk öntését a bécsi tüzérségi arzenálban végzik egy titkolt ösztényből s azért csak abban az esetben juthatna a tüzérségi ágyúk megrendeléséhez, ha a hadügyminiszter a titkos ösztényeket velük megismertetné. Ezeknek a körülményeknek mérlegelése s tán a kilátások meglehetősen csekély volta birta arra az alapítókat, hogy a gyárat idegen megrendelésekre is berendezzék. A meglevő nagyszabású Kruppgyár, a francia Schneider-Creuzot gyár s az angol Armstrong-gyár versenye mellett azonban nehezen fog sikerülni az új ágyúgyárnak külföldi megrendelésekre szert tenni. Emellett azt is figyelembe kell vennie, hogy abban az esetben, ha a diplomáciai képviselőtünknek sikerül valamely ekzotikus államot megrendelésre bírni úgy a régi szokás szerint az ilyen közvetítésből egyedül az osztrák ipar húz hasznot. Ilyformán egyedüli előnye a gyárnak csak abban fog állani, hogy a hadügyi szállításoknak tüzérségi megrendeléseiből a jövőben Magyarországot nem lehet már kizárni azzal a megokolással, hogy nálunk nincsen ágyúgyár. *Mn.* (17.) —

Részvénytársaság bányaalapításokra. Kétszáz ezer korona alaptőkével alakult meg nemrégiben Budapesten a *Magyar Bánya- és Kohóipar tanulmányi részvénytársaság*. Csendben, feltűnés nélkül alakult meg, alaptőkéjének csekély volta is elterelte róla az érdeklődést. Pedig ennek a kis vállalatnak megalakulása bányászatunkra nézve fontos esemény, ezt a kis vállalatot a régen érzett hiány szőlította életre. Noha töretlen útnak vágott neki és, hogy ha nem tudnók, hogy mögötte hatalmas tőkék állanak, hogy ha nem tekintenők azt, hogy ez a csekély kétszáz ezer koronás vállalat csak egy balta, amelylyel az első mesgyét vágják a vadonban, úgy mosolyogni kellene a vállalkozók bátorságán. De, hogy ha viszont tekintetbe vesszük az összes mellékkörülményeket úgy éppen abban találjuk a siker garanciáit, hogy a tőkeerős, sok milliókkal rendelkező csoport csak kétszáz ezer koronával kezdi meg a nagy munkát. Ez arra mutat, hogy tisztában vannak a nagy céllal, tisztában vannak a célravezető út különleges voltával és okultak az eddigi sikertelenségeken. Ez a kétszáz ezer korona korántsem az összes fegyverzete az új vállalatnak, ezt el fogják költeni, mielőtt tulajdonképpen útra kelnének. Mindegyre jobban átmegegy a köztudatba, hogy hazánk zilált gazdasági viszonyait végleg csak úgy lehet rendezni, hogy ha megszüntetjük a bányászat terén uralkodó nagy pangást. Mert hiszen ma hozzávetőleg az ország egy hetedrésze gazdaságilag bénult. Az a hetedrész, amely már a természettől a bányászatra van utalva. Ennek az elpusztult magyar Kaliforniának feltámasztása csak óriás befektetésekkel lehetséges. Hatalmas zúzó és feldolgozó központokat kellene létesíteni a Maros, a Körös, az Aranyos és a nagyobb patakok partján. Ide kellene szállítani megmunkálás és dúsítás végett az érczeteket és nyerstermékeket. Természetes, hogy ilyen nagyszabású tervet behatóan kell tanulmányozni. Itt nem lehet és nem szabad egyetlen lépést sem elsietni. És ezért fontos, hogy végre alakult egy oly vállalat, amely nem félmunkát akar végezni, hanem tanulmányozni fogja a teret, amelyen dolgozni akar. *Est.* (9.) — **Opler Hugó Kazán- és Gépgyár R.-T.** czég alatt 300.000 korona alaptőkével új részvénytársaság alakult az »Opler Húgó Kazánkovács«-czégből. Az új társaság igazgatósága: Schwarz Adolf, Opler Ignác, Opler Hugó és Rechnitz Béla. *Et.* (105).

Közgyűlések. | **A Reszelő- és szerszámgyár részvénytársaság** Budapesten, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 4. szám alatti Országos iparegyesület tanácsstermében 1910. évi május hó 12. én délután 5 órakor *II. évi rendes közgyűlését* tartja, következő tárgysorozattal: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. 2. A zárószámadások felülvizsgálása, a mérleg s a nyereség- és veszteségszámla megállapítása, valamint határozathozatal az igazgatóság indítványa felett, hogy az üzleteredmény jövő évi számlára vitessék elő.

3. Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai részére. 4. A felügyelőbizottság múlt évi díjazásának megállapítása. 5. Felügyelőbizottsági tagok választása. 6. Igazgatósági tagok választása. (A közgyűlésen résztvenni kívánó részvényesek tartoznak részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt 3 nappal a közgyűlés határnapja előtt a társaság pénztáránál Erzsébetfalván, vagy a Budapest, III. kerületi takarékpénztár pénztáránál Budapesten (III., Lajos-utca 183.) letenni, melyekről elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvetelre. *Bp. Kzl.* (100). — **A »Vulkán« gépgyár részvénytársaság** 1910. május hó 14-én délután $\frac{1}{2}$ 4 óraker Budapest, V., Váczi-körút 66. számú gyártelepének üléstermében *rendkívüli közgyűlést* tart a következő tárgysorozattal: 1. Igazgatósági tagoknak megválasztása; 2. Netáni indítványok. (Huszonöt részvénynek birtoka egy szavazatra jogosít. Azon részvényesek, akik szavazati jogukkal élni akarnak, részvényeiket legalább nyolcz nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál Budapesten, vagy Bécsben (Otta-kring, Wattgasse 30.) letétbe helyezték. A szavazati jog személyesen, vagy törvényes, illetve alapszabályszerinti meghatalmazott által gyakorolható). *Bp. Kzl.* (99). — **A Hazai Kőolajipar részvénytársaság** 1910. évi május hó 18-án délelőtt 11 óraker a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyiségeiben Budapesten, V., Fürdő-utca 2. sz. *III. évi rendes közgyűlést* tartja. *Tárgysorozat:* 1. Az igazgatóság jelentése és az elmúlt 1908—1909. üzletév mérlegének, valamint a nyereség hováfordítására vonatkozó indítványok előterjesztése. 2. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által felállított számadásról, mérlegről, valamint az igazgatóság által a nyereség hováfordítása tárgyában tett javaslatról. 3. Határozat-hozatal az 1—2 alattiakra, valamint az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak adandó felmentvényre nézve. 4. Választás az igazgatóságba. 5. Választás a felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíjának megállapítása. (Az alapszabályok 20. §-a szerint a közgyűlésen résztvenni óhajtó részvényesek részvényeiket és meghatalmazás esetében az igazgatóság által megállapított minta szerint kiállított meghatalmazásaikat a társaság pénztáránál a letett részvények és a gyakorolható szavazatok számát feltüntető névre szóló igazoló jegy ellenében a közgyűlést legkésőbb három nappal megelőzőleg letenni tartoznak. *Bp. Kzl.* (99).

Mérlegek. | **A Reszelő és Szerszámgyár Részvénytársaság** 1909. évi mérlege. *Mérlegszámla 1909. december 31-én:* Tartozik: Vagyon: Gyártelek, gyárépületek és gépalapok 301.644·35 K. Gépek, berendezések és szerszámok 339.061·56 K. Pénztárckészlet 524·79 K. Letétek és óvadékok 62.000— K. Anyagok és készletek 116.981·90 K. Adósok 78.452·42 K. Átmeneti tételek 33.275·35 K. Veszteség: Veszteségáthozat múlt-évről 48.879·92 K. veszteség folyó évben 92.856·15 K. Összesen 141.736·07 K. Főösszeg 1,073 676·44 K. Követel: Teher: Részvénytőke 300.000— K. Értécsökkenési tartalék-alap 125.400— K. Kétes követelések tartaléka 3.920— K. Tisztviselők segélyalapja 1.585·10 K. Jelzálogkölcson 100.000— K. Elfogadványok 417.150·01 K. Hitelezők 63.621·33 K. Letétek és óvadékok 62.000— K. Főösszeg: 1,073.676·44 K. *Nyereség- és veszteségszámla 1909. december 31-én.* Tartozik: Veszteség: Veszteségáthozat múlt-évről

48.879·92 K. Általános üzleti költségek és kamatok 74.269.— K. Üzemi kiadások és munkabérek 130.744·03 K. Adók és illetékek 1.672·43 K. Leírások 7.334·92 K. Értékesökkenési tartalékalap 22.642·68 K. Kétes követelések tartaléka 3.920.— K. Főösszeg 289.462·98 K. Követel: Nyereség: Üzemi nyereség 132.726·91 K. Államsegély 15.000.— K. Veszteség: Veszteségáthozat múlt évről 48.879·92 K, veszteség folyó évben 92.856·15 K, összesen 141.736·07 K. Főösszeg 289.462·98 K. *Bp. Kzl.* (100). — **A Hazai Kőolajipar Részvénytársaság mérlege** az 1909. évre. Vagyon: Befektetések 1,484.980·57 K. Készletek 258.067·73 K. Készpénz, váltók és értékpapírok 12.797·60 K. Adósok 601.970·73 K. Teher: Részvénytőke 900.000.— K. Törlesztési alapok 110.000.— K. Magyar királyi kincstár 421.681·91 K. Elfogadványok 108.834·55 K. Hitelezők 728.928·89 K. Tartalékalap 15.000.— K. Tisztviselői segélyalap 1.592·20 K. Átmeneti tételek 70.043·50 K. Tiszta nyereség 1.735·58 K. *Nyereség és veszteségszámla:* Veszteségek: Gyártelep törlesztési alap 45.000.— K. Üzleti költségek 96.849·22 K. Kamatok és jutalékok 33.228·30 K. Adó 3.584·46 K. Kétes követelések leírása 6.167·73 K. Tiszta nyereség 1.735·58 K. Nyereségek: Nyereségáthozat 1908. évről 73.176·13 K. Gyártmányok számlája bruttó-nyereség 123.388·74 K. *Bp. Kzl.* (99).

Piaczi hírek. | **ÉRTÉKPIACZ. Értéktőzsdei árfolyam-jelentés.**
(A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. április 28. — május 6.

	28-án	29-én	30-án	2-án	3-án	4-én
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4 $\frac{1}{2}$ % kölcsönkötvény	99·50	99·50	99·50	99·50	99·50	99·50
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3250—	3250—	3250—	3070—	3090—	3100—
Magyar által. kőszénbánya 4 $\frac{1}{2}$ % elsőbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. kőszénbánya részvény Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbségi kötvény	663—	663—	660—	645—	645·50	645·50
Beocsini cementgyári Unio r.-t. részvény	685—	685—	685—	680—	682—	682—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	325—	325—	325—	325—	325—	325—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	205—	205—	205—	205—	205—	205—
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	560—	560—	560—	560—	560—	560—
Kőszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	595—	596—	596—	596—	595—	590—
Magyar asphalt r.-t. részvény . . .	215—	214—	223—	225·50	225—	223·50
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. részvény	646·50	651—	653·50	653—	648—	648—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. új részvény (1909. kib.)	630—	630—	630—	630—	630—	630—
Nadrágyi vasipar társ. részvény. . .	465—	465—	465—	465—	465—	465—
Rimamurány—salgótarjáni vasmű r.-t. részvény	672·50	673·25	673·50	671·50	672—	673—
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. részvény	445—	450—	453—	457—	457—	450—
Klotild első magyar vegyi ipar r.-t. részvény	277·75	278—	278—	278·50	278·50	276—

FÉMPIACZ. Fémárak. Budapest, ápr. 30. A fém ára 100 kilogrammonként, helyt Budapest, készfizeséssel mellett 2 százalékos skontóval ez: Finom *vörösréz* 152 korona, ócska tűzszekrényréz 140 korona; bárányón 98 százalékos 362 korona, bárányón 99 százalékos 369 korona; *horgany*, Hohenlohe bányatermék 62 korona, horgany, J. H. jelű, átöntött minőség 57 korona, horgany W. H. jelű, átöntött minőség 54 korona, *ólom*, selmeczi vagy nagybányai 40 korona, ólom, kereskedelmi minőség 38 korona, *antimon* regulus 67 korona. *Bp.* (105). — **VASPIACZ. Az amerikai vaspiacz.** Az *Iron Age* írja: Nyersvasban, az üzlet nyugodtabb lett, mert a vásárlók árcsökkenést várnak. Déli öntött vas, 2. sz. öntött vas, 12 dolláros alapon ab Birmingham, f. évi szállításra kínálva van, de további árnyomással szemben nagyobb ellentállás nyilatkozik meg. A legtöbb érdeklődés az üzemkorlátozásokra irányult. Így öt keleti nagyvasolvasztó, üzemének bezárását készíti elő, míg Ohióban már két olvasztó megállott és a szindikátuson kívül álló Mahomingi és Shenandvah-völgyi nagyvasolvasztók is elhatározták, hogy még f. é. jul. elseje előtt harmincz napra megállítják az üzemet. Szintúgy az aczéltársaságok is korlátozzák az üzemet. Kész gyártmányokban az üzlet nyugodt, mert a gazdasági viszonyok jobbúlását várják. A múlt héten feladott sinkiviteli rendelkezésekből 18000 tonna szállítandó Ausztráliába és Mekszikóba. *Us.* (101). — **PETRÓLEUMPIACZ. Petróleumárak.** Budapest, ápr. 30. (Hesz Izidor és társa.) Jegyzések: Standard petróleum 27 korona, 2 keresztés petróleum 27 korona, 3 keresztés 28 korona, 1 keresztés 30 korona. Amerikai császárolaj ottani finomítás 62 korona. Belföldi császárolaj 40 korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizeséssel mellett, 20 százalékos göngsúlylyal, a budapesti vasuti állomásokhoz szállítva értendők. Carbolineum I. 15 korona. Carbolineum II. 13 korona. Bacu gépolaj (orosz) 48 korona. Oliva gépolaj I. 96 korona. Oliva gépolaj II. 80 korona. Tovothe gépkenőcs I. 68 korona. Tovothe gépkenőcs II. 54 korona. Benzin közönséges 38 korona. Ligroin 80 korona. *Bp.* (105).

Verseny tárgyalások.

Az állami szénbányaműveknél még javában folynak a beruházási munkálatok. A berendezéseket természetesen csaknem kizárólag a magyar cégek szállítják. Az állami szénbányák központi igazgatóságánál most árlejtés volt, amelyen tömeges anyagszállítások ügyében döntöttek. *Bányaszerszámok* szállítására az állami vasgyárak, *olajneműekre* a Vacuum Oil Co., az Olea r.-t., a Standard műszaki r.-t., a Magyar petróleumipar r.-t., a Danica vegyipar r.-t., a Biharszilági olajipar r.-t., kaptak megbízást. Mint látható, a szükségelt mennyiségeket az ajánlattevők között megosztották. A legnagyobb mennyiségű olajat 43.010 korona értékben *Kohn Testvérek* gőzolajgyára fogja szállítani. *Bányafa* szállítására 175.000 korona értékben a Pollacsek és Scheiber-cég kapott megbízást, a többi kisebb összegek erejéig másoknak jutott. *Pn.* (101).

Hírek.

Személyi hírek.

KINEVEZÉSEK. A Bosznia- és Hercegovina ügyeinek vezetésével megbízott cs. és kir. közös pénzügy-ministerium a krekai sóbánya vezetőségénél **Alexiewicz Sándor** bosnyák-hercegovinai bányabiztost a VIII. fizetési osztályba sorozott bosnyák-hercegovinai főbányabiztossá, **Schuster Ede** bosnyák-hercegovinai kohóadjunktust a IX. fizetési osztályba sorozott bosnyák-hercegovinai bányabiztossá és **Gerscha József** bosnyák-hercegovinai bányatisztet a IX. fizetési osztályba sorozott bányamesterré nevezte ki. *Bp. Kzl.* (98). — **ÁTHELYEZÉSEK.** Az állami szénbányák központi igazgatósága **ifj. Schmidt Lajos** főmérnököt a vrdniki kir. köszénbányahivataltól azonos minőségben az állami szénbányák központi igazgatóságához, **Somogyi Géza** mérnököt az állami szénbányák központi igazgatóságától azonos minőségben a vrdniki k. köszénbányahivatalhoz, **Uhnák Márk** kir. mérnököt a vrdniki kir. köszénbányahivatalától azonos minőségben a petrozsényi kir. köszénbányahivatalhoz és **Baumerth Dániel** segédmérnököt a petrozsényi kir. köszénbányahivataltól a vrdniki kir. köszénbányahivatalhoz helyezte át. *Bb.* (18).

Híradások.

Czerminger Alfréd kir. bányakapitány a zalatnai bányakapitányság vezetését, illetve új hivatalát május hó 9-én foglalja el. *Ab.* (18). — **Új vaskötelep-feltárás.** Kász-on, Háromszék megyében állítólag igen dús vaskötelepet tártak fel, a melynek érczei hír szerint a lehető legjobb. Az előfordulást húsz millió tonnára becsülik. A hasznosítást legközelebb megkezdik. A tudósítást fentartással közöljük. *Um.* (12). — **Nagyobb aranyelet Bucsumban.** A Vulkoj Korabia Cuban nevű bányában az elmúlt héten 4 *kg.* szabad aranyat találtak, amit kilencezzer koronáért váltott be a Wagner cég. *Ab.* (18).

Bányahatósági ügyek.

A m. kir. bányakapitányság Oravicván, 1910. évi április hó 27-én 610/1910. sz. alatt, a kerületében fennálló aranyosási külmértékek üzembentartására a következő „*Üzemi rendtartás*“-t adta ki: Tekintettel az ált. bányatörvény 176. §-ára és a végrehajtási szabályok megfelelő vonatkozású 94. §-ára az oraviczai m. k. bányakapitányság kerületében aranyosási külmértékek üzembentartására a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyministeriumnak folyó hó 1-én 28390. sz. alatt történt jóváhagyásával a következő üzemi rendtartás közhírré tétetik: 1. A külmértékek köteles üzembentartása még a nagyobb-szabású gépzem nélkül is tekintettel a helyi és éghajlati viszonyokra minden évben május hó 15-étől kezdődőleg szeptember hó 15-éig terjed. 2. A mondott idő tartalma alatt minden külmértékes köteles legalább 2 (kettő) munkást állandóan alkalmazni, ellenesetben az ált. bt. 243. §-a fog ellene alkalmazásba vétetni. 3. A végzett munkálatokról, valamint az elért eredményekről az elért eredményeknek vázlatrajzon való fel-tüntetéseivel minden év szeptember hó végéig minden egyéb felhívás

bevárása nélkül- bányahatósági rendeletre azonban bármikor a bányakapitánysághoz kimutatás terjesztendő be. 4. Ezen kiszabott köteles munkán felül szabadságában áll a külmérték tulajdonosnak, vagy megbizottjának akár fokozottabbi kézi üzem akár gépberendezés alkalmazásával a megszabott minimális munkaidőn és munkaslétszámon felül az üzemet folytatnia. 5. A földtulajdonos és külmértékes közti viszony az ált. bt. 100—103. §§-ai által szabályoztatik.

Társadalmi hírek.

Münnich Kálmán m. kir. udvari tanácsos ünneplése.

Igló város társadalmában mozgalom indult meg az iránt, hogy Münnich Kálmánt udvari tanácsossá történt kinevezése alkalmából méltó módon ünnepelje. E célból május hó 8-án délelőtt 11 órakor a városháza nagytermébe, hol Wieland Arthur főispán a kinevezési okmányt Münnich Kálmánnak ünnepélyesen át fogja adni, a nagy közönséget is meghívták. Az ünnepi bankett a Vigadóban lesz délben fél egy órakor. A hivatalos ünnepséghez a polgármesteri hivatal külön meghívót bocsátott ki. *Sz.* (56). — **ELJEGYZÉS.** Trunko Adolf bányaaigazgató leányát Gizellát Rozsnyóról eljegyezte Oláh Zoltán póstafofalmazó Kassáról. *Rh.* (18).

Vegyes hírek.

Széchenyi László gróf mint szénbányabirtokos.

Ellenőrizhetetlen a hitelessége az április 29-én kiadásra került napilapoknak az a hiradása, hogy gróf Széchenyi László és neje Vanderbilít Gladisz Resiczán időztek, hol a bányatelepeket megtekintették. A grófi pár, mint Temesvárról jelentik, szénbánya-vásárlás céljából időzött Resiczán. *Et.* (101). — **A vajdahunyadi m. kir. vasgyár** a ferenczrendi zárdától a telket és birtokot, a megkötött szorzódás értelmében a legközelebbi jövőben át fogja venni. *Vh.* (18). — **Római lelet.** Szentgyörgyvályán Buda Géza nagybirtokos kőfejtő telepén április hó 23-án az ott dolgozó munkások egy teljesen ép állapotban levő, valódi mesterműnek mondható nagyobbszabású szoborra bukkantak. A faragványt lovat zsákmányul ejtő oroszánt ábrázol. *Hv.* (18). — **A P. Hadji Risto & Co cég**-nek a Coburg-féle vasgyárak igazgatóságával a dobsinai rézércbányák bérletére vonatkozó szerződését a főhercegi vasgyárigazgatóság felbontotta. *Um.* (12). — **Gyárégés a Magnezit-ipar r.-t. telepén.** Kőbányán, Gyömrői út 48. sz. a Magnezit-ipar r.-t. téglagyárában, ápril. 26-án este 8 óra után tetőtűz támadt, amely igen hamar tovább terjedt. A gép- és présház felszerelését megmentették, az épület tetőzete azonban elpusztult. A tűz igen nagy kárt okozott. Majdnem kétszázezer korona értékű nyersanyag (jobbára tüzetálló téglá) odaveszett. A tűzoltóság azt hiszi, hogy gyújtogatás történt. *Us.* (99). — **A diósgyőri és vasgyári temetkezési egyesület** alapszabályait a m. kir. belügyminister az 1910. évi 10223. sz. alatt láttaozta. *Bp. Kzl.* (94). — **A kisterenyei kaszinó** alapszabályait a m. kir. belügyminister az 1910. évi 45583. szám alatt láttaozta. *Bp. Kzl.* (94).

Hírek a külföldről.

A Hibernia bányarészvénytársaság

brutto feleslege az 1910. év első negyedében 2,623.488 márka, az 1909. év negyedik évnegyedében 2,666.395 márka és az 1909. év első negyedében, 2,641.509 márka volt. *Us.* (99).

Munkásügyek.

MUNKÁSVÉDELEM. A bűvár-betegség.

Wiesbadenből jelentik: A most megtartott belgyógyászati kongresszuson Plesch János dr. hazánkfia az ugyneve-

zett bűvárbetegség keletkezéséről és gyógykezeléséről tartott előadást. Ez a betegség bűvároknál és olyan munkásoknál lép fel, a kik hosszabb ideig nagy nyomás alatt tartott levegőben dolgoztak; így például hidak építésénél vagy folyó víz alatt építendő *alagútaknál* szükséges a bűvárharangban való munka. Emlékezhetünk rá, hogy dunai hidaink építése hány emberáldozatot követelt és hány maradt nyomorékon a bűvárbetegség következtében. Plesch dr., a ki tapasztalait mint a hamburgi Elba-alatti alagút építéséhez kiküldött szakértő szerezte, a betegség okát és elhárításának biztos módját megtalálta. A betegség lényegében abban áll, hogy a nagy levegőnyomás alatt a szervezet nitrogéngázzal telül, mely ha a munkásokat nem elég óvatosan hozzák a felszínre, a test szöveteiben a közönséges nyomás alatt felszabadul és különösen az agyvelőben és a hátgerinczben roncsolásokat visz véghez. Plesch dr. eljárása szerint az elnyelt nitrogén egyrészt a nyomáscsökkenés vagyis a felszínrehozatal módja által, másrészt a vérkeringésnek szénsav behelélése útján előidézett gyorsítása által könnyen távozhat a szervezetből és káros hatást nem fejt ki. Mióta az *alagútépítkezéseknél* ezt az eljárást követik, megbetegedés nem fordult elő, természetes tehát, hogy az új eljárás úgy orvosi, mint iparegészségügyi szempontból nagy haladást jelent és a kongresszuson méltó feltűnést keltett. *Us.* (97.)

— **KIVÁNDORLÁS.** A kivándorlók tudomására hozza a belügyminister, hogy az éjszakamerikai szénbányákban 300000 munkás strájkol s így az e czélből kivándorlókra a legnagyobb nyomor vár. *Us.* (97.)

MUNKÁSMOZGALMAK. *Lünen*-ből hire érkezik, hogy a Luisenhütte-kohó mintázó-öntő-munkásai április 22-én még nem vették fel újra a munkát Ennek folytán a környék összes vasgyártulajdonosai munkásaiknak május hó 4-ére felmondottak. E rendszabály 700 munkást érint. *Db.* (93.) — **Keresztre feszített bánya-felügyelő.** Arvellában (Penszilvánia) a bányamunkások azzal gyanúsították felügyelőjüket, hogy a bányatársaság érdekében titokban rabszolgakereskedést űz. Behatoltak a házba s mindent összetörtek és összszéjűztak a mi az útjukba és kezükbe akadt. Azután megragadták a felügyelőt és a város végére hurczolták, ott megkorbácsolták, töviskoszorúval megkoronázták és egy hamarjában összetákoltt keresztre feszítették. A keresztl alatt azután nagy dárídót csaptak és gyönyörködtek, e kifeszített ember kinszenvedésében. A felügyelő fél óra múlva meghalt. A rendőrség letartóztatta a négy főbűnöst, előbb azonban heves küzdelmet kellett a munkásokkal kiállania, kik kövekkel dobálták meg és revolverrel lövöldöztek a rendőrökre. *Bp.* (99.)

Balesetek. | *Marosújvárott* a sóbányában Moldován Sopfron április 22-én **szállítás közben** megsérült. A csillérről lehullott sódarab lábát összszeroncsolta. A kórházban ápolják. *Mu.* (17).

A tyngbedi közsézbányatelepen egy táróban április 26-án **leszakadt a szállító-kas és elzárta a kijárást.** A bányában ötszáz bányász van elzárva és két nap óta nem tudnak menekülni. A mentő akció természetesen azonnal megindult, s egy másik bányában új szállítóberendezést építenek be úgy, hogy két kilométeres kerülő után a bányába szorult munkásokhoz el lehet majd jutni. *Us.* (101). Az összeköttetés létesítése április 28-án sikerült, a mentés azonban igen lassan halad,

mert egyszerre csak négy embert lehet a bányából felhozni s minden mentőjárat 10—10 perczet kíván meg. Az ételmet tejes edényekben és kosarakban viszik le a bányába. *Et.* (101).

Közlekedés. | **A merényi drótkötélpálya** közigazgatási bejárását Gyulay Aladár dr. ministeri s. titkár vezetése alatt a kereskedelemügyi minister elrendelte és az eljárás megkezdésének idejét május hó 13. napjának délelőtti fél 10 óráját tűzte ki. A közigazgatási bizottságot *Münnich* Kálmán képviseli. *Sz.* (56). — **A m. kir. és társulati Szt.-Kereszt-altáró** bányamű villamos bányavasútjának a bánya belsejébe futó része elkészülvén, annak műtanrendőri bejárását *Medzny* János kir. főbányabiztos április hó 28-án tartotta meg és az üzembe helyezést engedélyezte. *Ab.* (18).

Irodalom.

Lapszemle. | Az »*Österreichische Zeitschrift für Berg und Hüttenwesen*« ápril. hó 30-án megjelent 17. számának a tartalma következő: Az osztrák szénbányászatnak jelenlegi gazdasági helyzete, írta *Melhardt* János vezérigazgató. Az aluminothermikus eljárásról, Parma Al. bányamérnökötől, *Össeg*. A bánya képének egy rendkívüli ábrázoló módszeréről. *Schnabel* Antal cs. kir. bányatanácsostól. (Táblamelléklettel) Hamunak és salaknak modern elszállítására. Ásványzenek (brikettek és koks) termelési kimutatása 1910. márczius hónapban. Osztrák szabadalmak. Hivatalos. Egyesületi közlemények. Jegyzetek. Londoni fémárak 1910 április hó 22-én. *Lts.* — **A Bányászati és Kohászati Lapok** 1910. évi XLIII. folyama I. kötetének 9. száma f. hó 1-én a következő tartalommal jelent meg: Az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület« fejlődése, írta: *Andreics* János. A bányászat múltja a magyar birodalom földjén, írta: *Rákóczy* Sámuel. Vasércz delejes osztályozása, írta: *Primosigh* Ede. Rövid közlemények. Irodalom. Közgazdaság. (A legutóbbi évek higanytermelése. Közgazdasági hírek). Newyorki piac átlagos árai. Egyesületi ügyek. Pályázati felhívás. Hivatalos rovat. *Meghívó* a Cséti szobor ünnepélyes átadására, május hó 25-ére. *Lts.*

Lap zárta után érkezett.

Az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület **Selmecz- és Béalánya-vidéki osztálya**« f. é. és hó 7-én (szombaton) d. u. 5 órakor a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola termében *választmányi ülést* tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki bejelentések. 2. Az 1909. évi pénzzámadás megállapítása. 3. Az 1910. évi költségelőirányzat megállapítása. 4. A központ által beküldött kérdések tárgyalása. 5. Folyó ügyek. 6. Indítványok.

Bányaszámvevői, raktárnoki, vagy természetes jó referenciákkal rendelkező képzett egyén számára. Az illető, az állást azonnal elfoglalhatja. Szíves ajánlatokat „738. B.” jelige alatt továbbít a szerkesztőség.

2-3

Egy külföldi magnezit-bányához egyes fiatal **aknászt** keresünk azonnali belépésre, ki az ércbányász (vaskóbányász) körül gyakorlatot képes felmutatni, irodai munkáknál és a bányamérésnél segédkezni tud. Az illetőnek a német nyelvet szóban és írásban teljesen bírnia kell. Megfelelés esetén idővel a főaknász teendőivel lesz megbízva. Kezdő fizetés 140-150 korona havonként, szabad lakás, fűtés, világítás és az utiköltségek megtérítése. Csakis józan, törekvő és bányaiskolát végzett egyének pályázhatnak. A kérvényekhez okmányok és 45 fillér bélyegjegyekben melléklendő. Jelige: „736. Bv.”

2-3

Állást nyerhet nagyobb kőszénbányánál **3 aknász,** kik *sújtóléges bányászatonál* gyakorlati kiképzést nyertek. Bányaiskolai végzettség nem okvetetlen kötelező, de *bányaiskolát jelesen végzettek előnyben részesülnek.* Életkor 30 évnél több ne legyen. Fizetés megegyezés szerint. Folyamodványok „729. Gyula” jelige alatt a lap szerkesztőségéhez intézendők.

2-x.

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

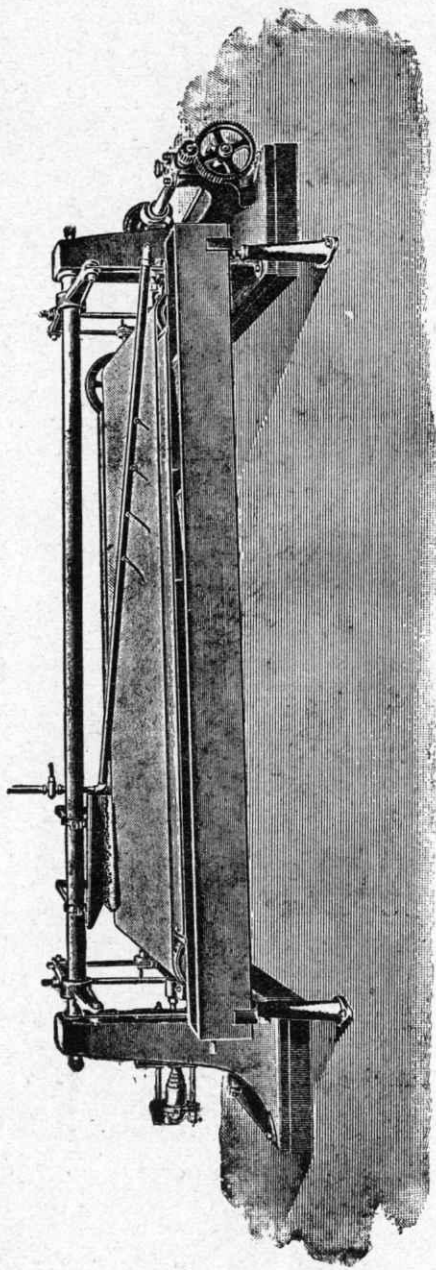
BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12a.

↳ Ó Felsége a szerb király udvari szállítója. ↳

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü **mentő-öveket** zárapocscsal előírással készítve. **Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőr-ruhák** eredeti Cromm-bőrből, **füst álarcokat** többféle mintákban. Lőszer-számokat és mindennemü tűzoltósegéd-eszközöket. **Árjegyzéket kívánatra küldök.**

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vihnye.

Villamos és gőzhajtású szállítógépek Dugattyús és centrifugál bányaszivattyúk

Érczelőkészítőművek

Szabadalmazott

Zúzoberendezések

Bartsch-féle körlököszerék

Szabadalmazott

Aknatornyok

Humboldt-féle rázószerek

Aknaberendezések

Legújabb szerkezetű
 aprítógépek, osztályozó
 sziták, mosó-dobok,
 ülepítő-gépek.

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm. Aki házáat, birtokát eladni vagy :: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::

Minden tudakozódásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,
:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli ::
speziális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FONÖK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére.

Fogtömések a leggrondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogműtétek. Régi rosz fog-
:: sorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Mérsékelt árak. ::

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utcza 4. szám 1. em.

A legelegánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltőknek egyedül az Angló-American cég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből.

— **Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer.** —

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Ügyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utcza 79. sz.

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig hasznítható.
A villamos battria, ha már felhasznált, ujjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utcza 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel.

Ez a világban a legkellemesebb használatu és a legjutányosabb készülék! A gyakorlatlan kéz is leveszi kifogástalanul a legkeményebb szakált gyorsan, simán. Még sötétben is biztosan és veszélytelenül beretválkozhatunk. Egyedüli védelem az undorító ragályok, mint például a szaká'sömör ellen. A készülék használatra készen, legfőbbmában ezüstözve, portómentesen csak 5 korona 20 fillérbe kerül s a pénzbe üldése ellenében, vagy utánvétellel mellett rendelhető:

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Bross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni, készültége kifünő és egy emberéleten át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

FUCHS SÁNDOR

épület- és műlakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utca 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszrácsozatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített **bérlőházakra**: 10–50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra**: 10–60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk**. Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkölcson**: 10–30 évi törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt**. **Közlendő**: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101–28.

Alapítattott: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

BUDAPEST
VIII., József-utca 14. sz.

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetésekingyen

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kispesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○
Raktárköpenyek ○ ○
Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

speciálalista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Teknikai tartalmú hirdetések
felvételével megbiztuk:

Grosz (Gyárfás) Pál urat
Budapest, Rákospalotán.

A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság
Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)

Mindennemű értékpapírokat, sorsjegyeket, ércpénzeket,
külföldi pénznemeket, a mindenkori hivatalos napi árfo-
lyamon vesz és elad.

Szerkesztői üzenetek.

A »Közérdek« egy héttel elhalasztott megjelenését és a levelezések késedelemzését mentse a családban f. hó 2-án történt haláleset. *Litschauer.*

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30.* sz. alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejárattal, szépen burtozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*“ minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet. Világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 30000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*“ politikai napilap, kiadóhivatalához, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.,* postautalványon küldendők be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.